

KATALOGOVÉ PODVODY

Tito podvodníci zneužívají především situaci drobných živnostníků a firem (ale z minulosti jsou známy i případy, kdy na tyto praktiky naletěly i ústřední orgány státní správy nebo dokonce soudy). Podvodníci též typicky využívají podobnosti jména své firmy nebo produktu s jinou známou firmou.

Podvodné jednání spočívá v tom, že si tito “šmejdi” účtují vysoké částky za jakousi maketu reklamy oslovené firmy ve zcela bezvýznamném katalogu, přičemž k získání Vašeho souhlasu s propagací zneužívají klamavé praktiky a manipulaci.

Takovíto podvodníci Vás ve valné většině případů kontaktují přes mobilní telefon. Existují ale také případy, kdy zejména novým živnostníkům chodí do schránek různé složenky či faktury s podobnou nabídkou prezentace, které se často maskují jako výzva k opravě údajů či potvrzení pokračování již existujícího smluvního vztahu a dovedně tak skrývají skutečnost, že jde zcela o novou smlouvu na “zveřejnění” údajů.

Katalogové podvody fungují zejména na principu nátlaku, kdy Vám jsou zasílány různé výhrůžky, upomínky a další složenky s penále a podobně. Jde prakticky o novodobé výpalné, ve kterém je pouze fyzický nátlak nahrazen nátlakem právním. Jedinou cestou k úspěšné obraně je však odmítnout platnost takovéto smlouvy od samého počátku a v tomto odmítání vytrvat.

Pokud si v takové situaci nebudete jistí, neváhejte vyhledat právní pomoc - k této problematice ji často naleznete i zdarma. Uvědomte si, že katalogoví podvodníci doslova žijí z těch, kteří na jakoukoli obranu rezignují a raději dobrovolně zaplatí požadované výpalné, jen aby měli klid (ten však tyto oběti často ani tímto způsobem nezískají).

Jak probíhá hovor?

1. Ozve se telefonát s nabídkou propagace firmy v internetovém katalogu, často je vytvářen mylný dojem, že jde o služby reklamních gigantů jako je Google či Seznam, případně o opravu již existujících údajů nebo prodloužení stávající smlouvy.
2. Celý telefonát probíhá rychle, není čas na rozmyšlenou a ozývají se slova jako výhodná nabídka, časově omezená možnost či jedinečná příležitost. Také mohou vyhrožovat, že bez jejich propagace nebudete na internetu vůbec dohledatelní a často argumentují tím, že Vás doted' propagovali bezplatně, ale nyní už je třeba zaplatit.

3. Pod nátlakem nevědomky či vědomě potvrdíte smlouvu (avšak s odlišným obsahem, než jak Vám to později prezentují katalogoví podvodníci), a poté Vám už do mailu přijde faktura k úhradě reklamy v neznámém katalogu a roztočí se kolotoč nátlaku a výhrůžek

- **bud' se rozhodnete fakturu zaplatit s domněním, že je vaše firma někde reálně propagována**
- **či odmítnete uhradit fakturu a pravděpodobně vám začnou chodit upomínky a výzvy k zaplacení či dokonce může přijít výhrůžka podáním žaloby**

Jak se bránit?

Primárně se dovolávejte neplatnosti smlouvy z důvodu uvedení v omyl. Vy jste reklamu v bezvýznamném online katalogu nechtěli, podvodník Vás uvedl v omyl o obsahu smlouvy a dost možná jste ani jasně nevyjádřili souhlas. Je nutné nikdy nepřistupovat ke smlouvě jako k uzavřené - jinými slovy NEVYPOVÍDAT JI.

Pokud z veřejně dostupných zdrojů zjistíte, že na volajícího jsou dostupné téměř výhradně jen negativní recenze a většina jejich původců popisuje s uzavíráním smlouvy prakticky totožnou zkušenost jako Vy, přičemž první z těchto zkušeností se začaly na veřejnosti objevovat již před několika týdny či měsíci, je naprosto jasné, že volající o jím způsobovaném omylu dobře ví, a že s ním dokonce počítá ve svém byznysplánu. Pokud navíc uzavřená smlouva v té podobě, jak ji Vám ji prezentuje katalogový podvodník, nedává z ekonomického hlediska pro Vás žádný smysl (což je v těchto případech vždy, neboť máte platit doslova za nic), je naprosto zřejmé, že Váš omyl byl od samého počátku tím nejpodstatnějším prvkem celého “smluvního vztahu” a jde tedy o nepoctivý obchodní styk, který v demokratickém právním státě nepožívá právní ochrany - takováto smlouva je neplatná absolutně - tedy od samého počátku.

I pokud jste již zaplatili, pošlete i v tomto případě doporučeně deklaraci neplatnosti smlouvy a požadujte vrácení zaplacených peněz. Ani zaplacením se podvodně uzavřená - a tedy neplatná smlouva platnou nestane.

Řešení situace

- Vyhledejte si na internetu dotýčnou firmu, která po Vás chce platit za něco, co jste si nikdy neměli v úmyslu objednat, nebo její produkt. V těchto případech vždy platí, že v tom ani zdaleka nejste sami.
- **NIC NEPLAŤTE!**
- Pošlete doporučený dopis, kde se dovoláváte neplatnosti celé smlouvy, protože jste při jejím sjednávání byli druhou stranou uvedeni v omyl, o kterém ta druhá strana musela dobře vědět (jinak by přeci nemohla být ve veřejném prostoru drtivá většina negativních ohlasů, jejichž autoři k té smlouvě přišli nachlup stejně jako Vy). Od odeslaného dopisu si uložte doklad.

- Vůbec s firmou nevyjednávajte a trvejte na tom, že závazek nevznikl. V každé odpovědi, pouze odkazujte na původní komunikaci o neplatnosti z důvodu omylu a trvejte na ní. Jejich výhrůžky soudy či pokutami jsou bezpředmětné.
- V drtivé většině případů to takto zůstane. Firma Vám čas od času zašle výzvu či výhrůžku, ale téměř nikdy nepřistoupí k zahájení soudního či rozhodčího řízení.
- Kontrolujte pravidelně poštu či datovou schránku, abyste mohli reagovat na případný pokus o zahájení řízení!
- Na firmu také neváhejte podat trestní oznámení či podnět na finanční úřad (neboť ačkoli Vám ona firma tvrdí, že závazek vznikl, tak z něj neplatí DPH, protože by se jejich “podnikání” rázem stalo vysoce nerentabilní)
- Specifické formulace jednotlivých kroků najdete například na webu [zde](#).

Případné řízení

V případě, že se firma rozhodne nadále usilovat o Vaše peníze, může zahájit rozhodčí nebo soudní řízení. To však nastane pouze tehdy pokud Vás vyhodnotí jako slabý článek, a uvěří tomu, že se nebudete bránit. Nutno zdůraznit, že vedení soudních či rozhodčích řízení v causách katalogových podvodů je dnes již zcela raritní záležitostí a níže uvedené body jsou zde uváděny pouze pro jakousi historickou úplnost.

Na případné zahájení rozhodčího řízení je třeba co nejdříve reagovat doporučeným dopisem, který bude opakovat, že při uzavření smlouvy, včetně rozhodčí doložky, došlo k omylu a tím pádem je neplatná. Pokud i tak bude vydán rozhodčí nález, je třeba podat žalobu u soudu na zneplatnění nálezu.

Ve zcela minimálním počtu případů zahájí podvodník soudní řízení, typicky podá návrh na vydání platebního rozkazu, který musí být doručen do vlastních rukou. Na ten je nutné do 15 dnů reagovat odporem a bude následovat soudní řízení, kde máte téměř jistou šanci na úspěch, zejména pokud jste se řídili tímto návodem a společnosti nikdy nic dalšího neodsouhlasili ani nepodepsali.

Rady jak nenaletět:

- Důležité je nikdy při telefonátu nic neodsouhlasit
- Vyžádejte si písemné znění smluv k posouzení a výslovně zdůrazněte že nemáte v úmyslu uzavřít žádnou smlouvu po telefonu.
- Je možné na internetu vyhledat volací číslo a zjistit zda není podvodné
- Nechte si opakovat věty, pokud něčemu nerozumíte
- Nechte si říct všechny všeobecné podmínky
- Při pochybných či nátlakových nabídkách zavěste a zablokujte volacího

Asi nejznámější katalogový podvodník je v současné době firma ES katalog, která se v telefonátech snaží vyvolat dojem, že jde o Seznam.cz. Samozřejmě jsou i jiné podvodné firmy pracující na stejném principu, maskované např. jako seznamky, reklamní agentury, stavební firmy či realitky.

S úctou

BARBORA URBANOVÁ

